

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Rózsater, Kardos-ház, 16. sz. alatt.
Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adandók. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 10 f. — Félévre 5 f. — Negyedévre 2 f. 50 kr. — Egy óra 1 f. f.
HIRDETÉSI DÍJ:
Ot-hatásos postaiórral egyeztetésért 5 kr. — Hírdetési minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyitási 4 hatásos postaiórral 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
Rózsater, Kardos-ház, 16. szám.
Ide küldendők az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetvények. Hirdetések felvételnek helyben Ziehermann H. közvetítési irodájában is.

Éljen a kormány! Éljen Tisza Kálmán!

(T.) Szídják a kormányt, szídják, szídják! Elhítték olvasó közönségükkel, hogy soha ilyen rossz kormánya országának még nem volt. Elhítték Szentos városával, hogy mert ez a kormány tönkre teszi az országot, hát a függetlenségi pártból válasszon képviselőt magának. Megis teszi Szentos városa és azt hiszi, hogy azzal hazafiai kötelességének felel meg, mikor egyszer csak maga a »Függetlenség« sűti ki, hogy Szentos városa halatlanságot követett el a kormány ellen, mert oly előnyös helyzetben, mint a milyenben most van még nem volt. Szídják a kormányt, szídják, szídják! Országgyűlés bezárul, képviselők haza mennek beszámolókat tartani. Az »Egyetértés« előkészíti nekik az utat, és megírja, hogy a képviselők hegyen-völgyön hirdessék, hogy Magyarországnak ilyen átkos kormánya még nem volt, mely elkoldusította a nemzetet az utolsó krajczárig, az utolsó rongyig, az utolsó falat kenyérig.

Elmulván aztán a beszámolások ideje, előtérbe lép a közgazdaság, mely pártkerdéssel, pártállással nem törődik, hanem az »Egyetértés« 201. számában a következőket írja meg:
»Csak egyre van szükségünk, hogy megéljünk: a szorgalomra. (Tehát nem a függetlenségi párt uralmára.) Meglesze ez is. E hitünk, melyet a legközelebbi mult eseményeire támaszkodva merítettünk oly erős, hogy azt misemingathatja meg. Lám! (T.) A magyar kezdi megkedvelni munkát, mert látja, hogy cselhoz csak ez vezet. Igazán? Hát nem a pártokodás? (T.) Még pedig a nemzet tömege, zöme, lát hozzá a dologhoz. (Már pedig a mely kormány a nemzetet megtanítja dolgozni, az nagyobb érdemet szerez magának a haza iránt, mint az, aki csak követelésre és elégedetlenségre tanítja.) (T.) Nem tagadjuk, hogy sok példa van az ellenkezőre is. Régi birtokos családok egymásután pusztultak el a közel multban. A gentry

átalános elszegényedése felelt országos a panasz. — Részben jogos is. — Kivéve egyes elemi csapásoknak (Tehát nem a kormányásnak?) (T.) igen kitett vidékeket, nagy szorgalom és igyekezet még a multszo moru évek alatt is cselhoz vezetett. Ha szerezni nem is, de meglehetősen elni **becsülettel**. Aztán nem szabad tekintet nélkül hagyni azt a tényt sem, hogy erre a gentryre nézve az élet feltételei 48 után egészen megváltoztak. Századokig munka nélkül éltek, egyszerre oly állapotba jutott, melyben csak munka mellett lehet megélni. (Igen ám, csak hogy eddig nem ezt hirdette a szélsőbal, hanem a dologtalan elem pusztulása miatt is a kormányt okozta, és annak a hitnek elhittésén munkálkodott, hogy a kormány alatt se lehet megélni.) (T.) Egész osztályok, százados multal nem alkalmazkodnak olyan könnyen. Tehát belátják végre, hogy ez a fő oka mindennek. (T.) A magyar nemesség elvitázhatatlan és tiszteltetreméltó erénye, hogy annyira is alkalmazkodott a mennyire eddig tette. Pedig ugyan ellene volt az ellenzék, mely mindent csak kormánybuktatásal akar gyógyítani. (T.) Igen sok tagja felismerte, hogy a szorgalom és munka új nemességet ad a helyett, melynek armálisa elvesztette előjogait. (Régen így kellett volna beszélni. De ezt csak a kormány sajtó beszélte eddig.) (T.)

Sajnálatos esemény mindenestire egy nemzet életében, midőn egy társadalmi réteg lefelé megy, de vigasztaló, ha új emelkedik helyébe. És mi örömmel mondhatjuk, hogy nálunk ez az eset. (Csakhogy ezt eddig tagadták.) (T.) A magyar kisbirtokos gazda oly szorgalmat és értelmet tanusított a legközelebbi harmincz év alatt, — voltaképpen csak az óta a magaura, — a

minőt más nemzetnél hiába keresünk. Meg pedig a lehető legrosszabb viszonyok közt. Az előtt az idegen német hatalom gyötörte, az utóbbi évek alatt Deák és Tisza kormányának anyargatták. Ez setudta emelkedésének szárnyát szegni, (De hogy? Hát emelkedik? Pedig azt méltóztattak írni csak az imént, hogy az utolsó rongyig elpusztult. Tehát emelkedik? És pedig a rossz kormányás dacára? Hát csak még sem akarnak felhagyni a fából való vaskarika csinálásával? Eddig fogadták az emelkedést mert rossz a kormányás. Most elismerik az emelkedést, de hozzá teszik, hogy ez: a rossz kormányással szemben történik. Tehát még is hunczuta a német! (T.) Szorgalma kifogott a rossz institucziókon, a **nemzet életerejét megsibbasztó** állami szerződéseken és kormányzaton. (Furcsa, hogy a megsibbasztó nemzeti életerejt mindezekre képes volt.) (T.) A munkaszeretet egyre terjed. (Ezt is furcsa ama megsibbasztó életerejével összeegyeztetni.) (T.)
»A népből bizonyos átalakulás ment végbe a józanág felé. (Már pedig ugyan dolgozott ellene az ellenzék.) Racionalitás vert fészket a gazdaságban, az ügyek berendezésében, s ezt előzőleg a felfogásban.« (És ez mind a megsibbasztó nemzeti erő által lett elkövetve, a rossz kormányással szemben! Bizony csoda munka! Hát még ha a függetlenségi párt kormányozna! Na de arra is rá tör. (T.)

A hadügyminiszter, mint Bécsből jelentik, a parlamenti tárgyalások előtt megkezdte a hadsereg újraszervezésének életbevitelét. Minthogy ezzel kapcsolatban van a területi rendszer részben történő változtatása is, egyes ezredek már közelebb áthelyeztetnek.

Az egyiptomi események.
Ma ismét több nevezetes és új momentumot fordulatot jelezhetünk az egyiptomi kérdésben. Az egyik az, hogy a porta elhatározta, hogy föltétlenül belemegy a fegyveres intervenczióba, a hatalmak jul-

15-iki azonos jegyzéke alapján. A másik az, hogy a szultán állítólag elhatározta volna, a rabi pasát felségárulónak és lázadónak nyilvánítani. A harmadik az, hogy a porta érintett s eléggé váratlan elhatározása folytán a franciaia kormány a 9.4 milliónyi hitel tárgyalását jövő szombatra kérte h lasztani s meg lehet, hogy vissza is vonja a javaslatot, ha a porta csakugyan hadcsapatokat küld Egyiptomba.
A negyedik az, hogy az angol alsóházban a hitelről szóló javaslat 275 szavazattal 19 ellenében, a hadsereg tetleges állományának 10000 fővel való szaporítása pedig, szavazás nélkül elfogadtattott. — A hitelről szóló javaslat feletti tárgyalás alatt Gladstone emelt szót és visszautatotta a kormány politikája ellen intézett támadásokat, emlékeztetvén arra, hogy a berlini szerződés nem helyezi hatályon kívül a párisi szerződést; ez oknál fogva az ottomán birodalom beavatkozása európai érdekekkel bíró kérdést képez. A bombázás időtartama alatt a megszállásra szánt hadsereget szervezni, a szerződés megsértését kepezte volna.

Törekvésünk — folytatja a kormányelnök — oda irányult, hogy megakadályozzuk, hogy a helyi bonyodalmak európaiakká vagy európai háborúvá váljanak. Angolország magatartása lefegyverezte a nemzeti feltekenységet és meggyőződött Európát, hogy Angolország minden önzés nélkül cselekszik Angolország és Európa abban a véleményben vannak, hogy a szultánnak kiáltványát kell kibocsátania s abban Arabi pasával való viszonyát határozottan ki kell fejtene. A kormány azt hiszi, hogy az egész angol nemzet helyesli a vállalatot, melyet egész erejével érdeghajtani szándékszik, hogy a birodalom érdekeit megóvja, az egyiptomi nemzet jólétét gyarapítsa és a beke helyreállítása érdekében becsületes munkát végezzen.

Azon iszonyu kegyetlenségekről, melyek az ország belsejében végez vitettek, a Times alexandriai levelezője két menekülő elbeszélése alapján a következőket írja: A menekülő egyike, Kastelnovo ur, egy Tantahtól négy mérföldnyi távolságra eső kis faluban egy benszült ruhájába öltözött, s a következő, minden leírás kigunyoló jelenetnek volt szemtanuja. A benszültök huszontól keresztényt, legnagyobb részben európai illetőségű egyenetek, gyilkoltak meg. Holttetemeik az utcákon szerteszét feküdtek. **A lázadók vad kegyetlenséggel neki estek a hullaknak s megcsontolták azokat. A holttetemeikről levágtott testrészeket ide-oda hanyták.** Az arabok egy görög illetőségű egyén torkán zsebkéssel számos szurást ejtettek, s mikor az áldozat kiült, fejét levágták a törzsről. Angol hölgyek, hogy magukat megmenthessék, leugráltak a házak ablakaiból az utcára, s iszonyu sérüléseket szenvedtek.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Vetter Antal.

Szabadságharcunk egyik legkiválóbb s mondhatjuk legrokonszenvebb alakja hunyt el Vetter Antalban. Abban a mozgalmas időszakban, melyben amny nagy emberünk tamadt, az ő személyét valóban kiváló tehetségei emelték a hatalom polczára. Mert Vetter, a kinei gondolkozóbb hadvezér és képzetebb taktikus alig volt a magyar hadseregben, a legerényebb emberek egyike volt, pedig azon harcok is, a melyekben neki jutott a vezérszerep, a negyennyolczadiki fegyverzetek legdicsőbbje közé tartoznak. Részint testi baja, részint pedig az akkori hadvezérek közt fölmerült személyi tekintetek akadályozták Vettert, hogy a forradalmi harcokban elejétől végig tevékeny és domináló részt vegyen. Ki tudja, mely vettek volna-e más fordulatot az ügyek, ha Vetternek megadatik, hogy ervenyesithesse teljes meretben nagy tehetséget. Ekkép csak töredékes, de minden tekintetben lelemelő szerep jutott számára osztályrészt, mely megszerezte számára a rokonszenvet és elismerést akkor, midőn a zajos es válságos időszakban visszavonul, midőn számkivetésbe ment, s a mely környezte, midőn az alkotmány helyreállítása után visszatért haza, ezental csak barátai szük körében mozogva.
A kitünő férú életrajzát a következőkben adhatjuk.
Doggenfeldi Vetter Antal 1808-ban a velenzei táborban született. Atyja 31 évig szolgált az osztrák hadseregben mint huszár,

1809-ben a felkei magyar nemesség egy huszárosztályát vezénylő I. Napoleon ellen, s mint nyugdíjas ezredes halt meg. A kis Antalt 10 éves korában szülei a becsújhyli katonai akadémiába adták; 1823-ban mint zászlótartó a hadseregbe lépett; 1830-tól kezdve 1839-ig tanár volt a hadapródok képzőjében Grácban. 1840-től 1845-ig gránátos osztályparancsnok Bécsben. 1848-ban Vetter mint önálló parancsnok Nagyváradon állomásozott. Az ő zászlóalja volt az első, mely az ő buzdítására fölkerete a magyar miniszteriumot, hogy a honvédhadseregbe fölvegyék.

Vetter akkor már ezredes volt a Mihály orosz nagyherceg nevével viselő 37-dik számú gyalogezredben. Magas, szikár férfi volt, ki a császári hadseregnek való emelkedését is pontosságának, ügyességének s tehetségeinek köszönhette. Mindjárt 1848. szeptember 2-án kintette magát a perlaszi csatában, hol Kiss Ernő volt a parancsnok. Szeptember 11-én a rácok újra megtámadták Perlaszt, de Kiss Ernő tetemes haderőt küldött elléuk, úgy hogy a rácok nagyon sok foglyot és 4 ágyút veszítettek. Vetter e csatában mint alezredes kinttente magát. Ezután a harcmezőn emelkedett fölökra. Október közepe táján Kiss Ernő helyett átvette a deli sereg parancsnokságát a főhadiszállását Kis-Becszeren ütötte fel.

Ugyanakkor vezérkari főnökke nevezett ki, mely állásban első dolga volt a következő felszólítást közzé tenni: „Alólírott az országos honvédelmi bizottság által a magyar hadsereg vezérkarának elnökévé neveztetvén ki, egyszersmind ezen vezérkar leggyorsabb szervezésével megbízattam. Minek következtében felhívom mindazokat, kik katonai szakban kellő ismerettel bírnak, az ezzel szorosán ro-

kon tanulmányokat magokéva tették s több nyelvekben jártassággal bírnak, hogy az ezt tanusító okirataikkal, ajánlataikkal, melyek minél nyomatékosabbak, annál több előnyt nyújtanak alkalmaztatásukra nevez, a szolgálat utján magokat a hadügyminiszteriumnál hova-hamarabb bejelenteni siessenek. Mely felhívásom közzétételére minden hazai hírlapok szerkesztői ezennel megkéretnek. Kelt Nagy-Becskereken 1848. nov. 5-én. Vetter tábornok és vezérkari elnök.”

Egy nap a már kegyelmet nyert Rózsza Sándor jelentette magát nála s ő embereinek a rácok elleni guerillakodásaikkal Vetter expedíciót nagyban megkönnyítette s később Lagerdorfnál egymaga 12 embert vágott le.
Ezután Vetter az erdélyi hadsereg parancsnokságát volt átveendő, de miután időközben oda Bémet rendeltek, ő december közepe táján Máriaassy helyére Aradra ment, hogy személyesen vezesse a vár elleni ostromot. Aradot azonban nem sikerült bevennie, azért felhívták, hogy a Schlick ellen ment Mészáros helyett vezesse a hadúgi tárczát. Vetter meglehetősen erélytelen hadügyminiszter volt és a hadkerülő tisztikarban sehogy sem tudta a rendet fenntartani.

A kápolnai csata s Görgei és Dembinszky czívdósai után Kossuth ez utóbbinak úgy vélt véget vethetni, hogy az országgyűlés beleegyezésével a marsalbotot neki adta. Damjanichnak, ki kezdetben nem kedvelte Görgeit, de kit utóbb nagyon megszeretett, ez nem volt inyére, kivált miután Vetter szolnoki operatív tervet nem igen sikerült. Elkezdte tehát őt minden kitelhető módon bosszantani.
Mindamelllett nem kevés érdeme van Vetternek az apríli kampányban. A seregnek Hatvan és Jászberény felé nyomulása, a vaczi

utoni haladás forcírozása az ő műve, bárha eközben súlyosan megbetegedett, a kormánybotot kezéből kiadni volt kénytelen. Azt mondják, hogy Vetter e betegségét nagy meretben előmozdították Damjanich bosszantásai.

S épen azon körülmény, hogy a sereget a tiszafüredi összpontosítás után nem vezethette, a hiszekéken népbem gyanut támasztott ellene. Vadolni, ragalmazni kezdtek a magyar népnek e rendületlen bajnokát, minek következtében Kossuth nyilatkozatot is bocsátott ki a „Közöny“-ben melyben a kormányzó igyekezett Vetter becsületéről a rágalom szennyét elhárítani, kifejtvén, hogy miért nem vezetheti ő a seregszlopot és egyuttal kijelentvén, hogy a haza eddigi működéséért halával tartozik, mert ő erénytelen szorgalommal szentelte életét a szabadság ügyének.

Az erre következő hónapokon át hallgat róla a krónika, mig nem ismét mint hadseregparancsnokkal találkoznunk vele a Bánáthban. Nagyszerű tervet készített Bács-Bánát kitisztítására, melyet jul. 4-én végre is hajtott Harom oldalról támadta meg Jellachichot és a deli csász. seregeket s azokat teljesen szétverte. E győzelem s a csatornán való átkelésre tett ügyes intézkedései a magyar kormány kezébe juttatta a Bácskát s az ostrom alól felszabadította Péterváradot. Tittel ellen intézett támadása azonban nem sikerült.

Az ő jelentése szerint e diadalt Szege-den a következő felirattal hirdettek. Haditudósítás. A szabadság istenétől megáldott fegyvereink győzelme újra jelentékeny előnyöket vont maga után deli határainkon. Vetter altábornagy urnak Verbászról f. hó 16-ról kelt jelentése szerint a Hegyes és Szeghegy mellett ki. vivott győzelem s a csatornái átkelésre tett intézkedések egész Bácskát ismét a m. kor.

Végre Arabi pasa nagy nehezen rendet csinált. Az eleiben levő keresztényeket eltávolította. Körülbelül száz egyént egy e czelra külön berendezett vonatra kísérte...

Egy más jelentésben egy olasz mérnök azt állítja, hogy a gyárak sértetlenek maradtak.

Metellah el Kaderben 6—8 európai egyén gyilkoltatott meg. Körülbelül hatvan keresztény szerencsésen elmenekült a vérengzés színhelyéről. Az arab nők valóságos pokoli dühvel, mint valami túlvilági démonok rontanak a szerencsétlenek egy nagybirtokos önfeláldozó bátor magatartása által menekültek meg.

Arabi csapatai mindinkább szaporodnak. Az eddigi hírek szerint Arabi pasa 50,000 emberrel rendelkezik. A katonák legnagyobb részben régi elűltöltő puskákkal vannak felszerelve. Ezzel egyidejűleg jelenthetem, hogy körülbelül két évvel ezelőtől az egyiptomi hadügyminiszterium egy kairói zsidó kereskedő-cégnek 300,000 régi fegyvert adott el...

Esküdszéki tárgyalás.

Gaal Mihály contra Tóth Kálmán és Gusztinyi Sándor.

Debreczen, jul. 29.

A sajtóperek egymást érik városunkban, s a vádlottak padján majdnem mindig egy és ugyanazon egyének szerepelnek. Tóth Kálmán és Gusztinyi Sándor, kik incriminált czikkeiket mindig az „E b r e s z t ö” helybeli lapban adták ki. — Még alig pár napja hogy nevezettek Kertész Istvánnal szemben két-két havi fogságra ítéltettek.

A mai sajtótárgyalásnak az előzőleg történt elítélés is érdeket kölcsönözött, s a terem minden zugában zsufolóság meglett.

Mielőtt a mai tárgyalás részleteit adnók elő, elmondjuk annak tárgyát.

Gaal Mihály hajdumegyei árvászeki elnöke a deb. függetlenségi párt volt elnöke az „E b r e s z t ö” 1881. évi 13, 15, 30, 31, 32, 37, 39, 40 és 41. számaiban ellene megjelent közlemények miatt emelt panaszt Tóth Kálmán az „E b r e s z t ö” volt szerkesztője ellen a czikkekből foglalt rágalmozó és becsületsértő kifejezéseikért.

A bepanaszolt közlemények részint * jegy, részint „Humor” és részint „Szerk.” aláírással jelentek meg. Gaal Mihályról többek közt azt állítják, hogy a függetlenségi párt pénzéből 1000 forintot számolni nem tudott, hogy bűnpalástoló, büntértes, s hogy hamis jegyzőkönyvet készített.

A panaszföljelentés folytán Tóth Kálmán, mint az „E b r e s z t ö” volt szerkesztője ellen megindított a vizsgálat, melynek folyamán Tóth Kálmán az összes bepanaszolt czikkeket szerzőjeül Gusztinyi Sándort (női ruha szabász tanítót) nevezte meg. Megkérdetve továbbá az iránt, hogy mint szerkesztő feltehető-e mutatni Gusztinyi kéziratait? azt felelte, hogy ő (Tóth K.) az ilyen kéziratosokat megtartani nem szokta, s így azokat megsemmisítette.

A kihallgatásról értesítettván a vádló Gaal Mihály, ez panasz följelentését Gusztinyi Sándorra is kiterjesztette. Gusztinyi ennél fogva kihallgatott, s ekkor azt adta elő, hogy a bepanaszolt közlemények mindegyikének ő a szerzője. A * jegyet csak „czifraságból” használta, a „Szerk.” aláírás használatára pedig minden lapnak munkatársa feljo-

mány kezébe juttatták. Ez győzelem következtében Pétervárad az ellenséges körüláborozástól felszabadulván, a közlekedés odáig szabad s nevezett altábornagy ur épen fennemlített napon szándékozik odautazni a további szükséges intézkedések megtétele végett. Ezredes hadelnöki osztályfőnök Molnár.

A fegyverletelt után Vetter külföldre menekült s ott ideje legnagyobb részét Angliában töltötte, hol katonai iskolában tanárkodott. Midőn Olaszországban a magyar légio megalakult, parancsnokságával Vetteret bízták meg. A légioban néhány ígátó által felhízárt zavargások kitörése után ismét visszament Angliába.

Az általános amnestia után hazájába visszatért, Pozsonyban telepedett meg, hol nagy kitüntetéssel fogadták. A város díszpolgárává is választotta. Érdekesnek tartjuk fölemlíteni, hogy 1878-ban „Tanulmányok” czim alatt vallásbolcséleti műve jelent meg, melyet barátja Tisza László adott ki. Egyáltalában az utóbbi időben az irodalom képezte különös érdeklődése tárgyát.

Öt évvel ezelőtől a tábornok Pozsonyból Budapestre költözött s a „Magyar király” czimű szállóban fogadott lakást, mely két III. emeleti szerény berendezésű szobából áll, s mely szobákban nejevel együtt haláláig lakott. A tábornok igen rendszeres életet folytatott. Telben-nyárbán 5 órákor kelt, három óra hozs-zát sétált s azután lakásában reggelizett. Reggeli után munkához ült: emlékiratain dolgozott; azonkívül magyar bibliai fordítással is foglalkozott. A munkálkodást rövid egy órai megszakítással, a midőn t. i. ebédelt, délután 5 óráig folytatta. Ekkor ismét hosszabb ideig sétált, majd estebédet vón magához s aztán

g o s i t h a t j a magát. Minthogy pedig Gaal Mihály megengedte a bizonyítást, panaszlottak Tóth Kálmán és Gusztinyi Sándor ennél fogva tanuk hivatkoznak: L. Nagy Bálint, Szilágyi Bálint, Dr. Szikszay Szabó József, ifj. Barcsay Miklós, Juhász Ignác, továbbá Nagy Miklós volt doroghi polgármester és Czincz Ignácra, kik — megidézettek és kihallgatottak.

A vizsgálat befejeztetvén, vádló Gaal Mihály úgy Tóth Kálmán mint Gusztinyi Sándor ellen a sajtóbíróshoz beadta vádlevelét, a sajtóbírósg pedig a perben a végtárgyalást mai napra kitűzte.

Az esküdszék következőleg alakított meg.

Elnök: Szűcs István. Birák: Cseresznyés Sándor és Tóbi István.

Jegyző: Bay Gábor.

Esküdt birák: Domokos Kálmán, Boda János, Mihálovits István, Vincze Imre, Holvay Gyula, Dr. Pallay Miklós, Réhi Kálmán, Jóna Dániel, Hajdu Gyula, Vértesi Lajos György János, Tóth Sámuel, Nagy Károly és Balogh Ottó.

Vádló Gaal Mihály ügyvéde Hódy Gyula, I. r. vádlott Tóth Kálmán Juhász Ignác ügyvéd, II. r. vádlott Gusztinyi Sándort pedig Sik János ügyvéd képviselik.

A terjedelmes vádlevelé felolvasása után vádlottak védői alaki kifogást emelnek a vádlevel ellen s annak elvetését kérelmezik, mire Hódy Gyula vádló ügyvéde megtevéen észrevételeit a bíróság határozathozatal végett visszavonul s kimondja, hogy a vádlevel ellen felhozott kifogások mellőzöttek.

Vádlottak semmisségi panaszt jelentenek be. Felolvastatnak a fent érintett incriminált czikkek, a mi csaknem déli 12 óráig tartott.

Ezután ugy a vádló, mint vádlott képviselői több okirat felolvasását s több tanu kihallgatását kérelmezik, kik azt lennének hivatva bizonyítani, hogy mennyiben való vádló bűnpalástoló és mennyiben volt bünszövegetés. A bíróság hosszabb tanácskozás után nemely iratok s néhány tanu kihallgatását engedélyezi.

Ezek megeskettetvén, kihallgatottak.

Dr. Szikszay Szabó József azon 1000 frt elsikkasztásáról, mely a függetlenségi párt részére br. Baldácsi által 1878-iki választási czelokra adatott, mit sem tud.

Rab László szintén azt vallja, miután ő még akkor a párt ügyeibe nem folyt be.

Mayer Ferenc pénztárnok vallja, hogy a szóban levő pénz készpénzben, s kis részben számlákban, Gaal Mihálytól átvette s később azzal beszámolt.

Dr. Szikszai Szabó József, Rab László és Jeney József előtt felolvasták a függetlenségi párt intéző bizottságának azon jegyzőkönyve, mely állítólag meghamisított volna. Tanuk ezt tagadják.

Nagy Miklós doroghi polgármester tagadja, hogy ő valaha Gaal Mihályt árvászeki pénzek hűtlen kezelésével vádolta volna.

Czincz Ignác árvászeki pénzek elsikkasztásáról mit sem tud, de valóán mondja azt, hogy egy megye gyűlésen kinyilatkozta mikép Gaal Mihályal addig míg az, az ellene több oldalról emelt vádakot meg nem torolja, — egy padon nem foglal helyet.

Olvastatik B. Splényi Ödön, mint néh. Baldácsi báró megbízottjának tanuvalomása melyszerint a választási czelokra 1000 frot Gaal Mihálynak átadott, azután pedig, Mayer pénztárnoknak a pénzről szóló számadása.

Lapunk zártakor délután 3 órákor a tárgyalás még folyik úgy hogy az valószínűleg csak késő este fog véget érni. Az eredményről így csak hétfői számunkban referálhatunk.

nyugalomra tért. Ez életmódot a tábornok egész a legújabb időkig folytatta, a mikor is gyöngülni kezdett, úgy hogy már kísérelni sem bírt. Tegnap este Vetter még kavét is ivott s néhány órával később kiadta lelkét. Holttét meg az éjjel a Rókus-kórház halottas házába szállították, mert a tábornok még életében ezt így rendelte. Három héttel ezelőtől t. i. midőn erejét fogyni érezte, Minderlein szállótulajdonost magához hívatta s a következőket mondta neki: „Kedves barátom, mihelyt meghalok, holttestetem azonnal szállíttassa el innen, mert halálom után sem akarok önnek semmiféle kellemetlenséget okozni.” S csakugyan a tábornok egész életét át senkinek a legkisebb kellemetlenségére sem volt, a vendéglő személyzete a legutolsó szolgálga a legnagyobb dicsérettel beszélnek nemeslelkűségéről és szelidségéről.

Végnapjairól a következő részleteket írhatjuk: A tábornok már év kezdete óta folyton betegeskedett. Testi erejét szemlátomást emésztte fel a nyár elején beállott tikkasztó meleg, mely időtől fogva baja ágyhoz szegte. Hosszas betegsége kijnait azonban enyhíté Ferenczy Ilona urnó gyöngéd ápolása, ki végperceiig azon odaadó hű ragaskodással viseltetett iránta, melylyel az 1849-iki katasztrófa után mindent megtevé mentesítésére. A számbuztetés sanjaryu kenyerét is megosztá vele s mint áldásos nemő kísérte őt azóta folyton az élet utain. Midőn Angliában tartózkodtak, Vetter tanítással kereste meg napi kenyerét, Ferenczy urnó pedig zongora lecke-ket adott. Barátai és bajtársai közül Krivácsy József ezredes kereste fel leggyakrabban csendes magányában, ki a felkelő ráczok ellen Ecska alatt az ő parancsnoksága alatt har-

Kirándulás Debreczenből — Fiuméba.

Felhívás.

A „debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete” — mint az már lapunkban is jelezte volt — a f. é. szeptember hó 8-án Debreczenből Fiuméba és vissza kirándulást rendez, melyre a t. közön-éget ezennel részvételre felhívja.

Az összes kirándulók Debreczenből a mondott napon külön II-od osztályu személyvonaton indulnak Fiuméba, s minden résztvevő az igazolási jegy átvételénél személyenkint 22 forintot tartozik lefizetni. Huber József egyleti elnöknel (piacz-utca... sz. a.) vagy Mayer Ferenc egyleti pénztárnoknál (Bika épület.)

A kirándulásban való részvételre jelentkezhethetn már a mai naptól kezdve, egészen augusztus hó 25-ig mely napig a fent kitett viteldi és lefizetendő. A menetjegy érvényessége az indulástól számva 14 napra terjed.

E kirándulásban részt vehet minden iparos, kereskedő, s a társadalom többi osztályából is bárki. A kirándulás czélja Fiumében, e magyar tengeri-kikötő városban az egyes ipar telepeket, gyárakat megtekinteni, esetleg üzleti és más kereskedelmi összeköttetéseket létesíteni.

S a mennyiben a kirándulásban résztvevők a trieszti kiállítás is megtekinteni ahajtanak, a kirándulást rendező iparos ifjusági egylet intézkedett, hogy Fiuméből Triesztbe és vissza Fiuméba rendkívüli mérsékelt áru menetjegyek adassanak ki.

Minthogy pedig Fiume városának, mely az oda érkezendő vendégek elszállásolásáról szives gondoskodni, a kirándulók neveit már előre bejelenteni szükséges: felhivatnak mindazok, kik a kirándulásban résztvenni ahajtanak, hogy e szándékukat akár az egylet elnökénél, akár az egylet pénztárnokánál mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Egyéb tudnivalókról hirlapokból és külön nyomtatványok útján fog értesítettetni a közönség.

A kirándulást rendező bizottság.

Nagy takarékpénztári sikkasztás-Nagyváradon.

Nagyvárad, jul. 28.

Tegnap délután villámcsapásként jött el a hír városzerte, hogy a nagyvárad takarékpénztárnak több mint egy évtizede át volt pénztárnoka Szász Károly az intézet pénztárból több ezerre menő összeget sikkasztott el. A takarékpénztár igazgatósága előtt már hétfőn gyanus körülmények tüntek fel, s a pénztárnok az igazgató által kérdőre vonatot Szász Károly maga önkényt beismerte, hogy a pénztárban hiány van. Az igazgatóság e körülmény folytán szeptén délelőtt egybegyűlt s azonnal megkezdte a pénztár és a könyvek egybeahonlítását. A vizsgálat eredménye az lett, hogy mintegy 43,142 frt 63 krnyi hiány tűnt elő. A sikkasztás már évek sora óta rendszeresen folyik s csakis így emelkedhetett a már fentebb jelzett jelentékeny összegig.

Az igazgatóság elrendelte ezentelül, hogy a hűtlen pénztárnok ellen a bünyádi feljelentés megtétesse. E határozat azonban nem mehetett foganatba, s Szász Károly a szerda és csütörtök közötti éjjelen szobájába zárkózva egész éjjel it, s reggeli 6 órákor egy pisztolylyal véget vetett életének. Családja, mely a katasztrófaról mit sem sejtett, a lövésre berohant szobájába, de a pisztolyos anatomiai tanulmányával egy volt a szivire irányozva, hogy a halál azonnal bekövetkezett. Asztalan a takarékpénztár tisztviselőihez inté-

zolt. A mint betegsége komolyabb fordulatot vett, az anyagi gondok is súlyosabbá tettek állapotát. Csekély nyugdíjából a betegséggel járó tetemes kiadásokat alig bírta fedezni, de a baráti szeretet és vonalom talált mentőeszközt. Ugyanis az 1848—49-iki honvédség-alapból nagyobb összegű segélyben részesült 3 hó óta, mi által környezete gondoskodhatott kellő apolásáról, a város kereszt-egylet apódnói közül állított egyet a beteg ágya mellé. A halál tegnap este 8 órákor oltá ki e minden szép és nemesért lobogó élet fátyláját. Ravatalat az enterprise des pompes funebres szombaton reggel fogja felállítani, temetése pedig ugyanazon nap délután 4 órákor fog végbemenni.

A gyászestéről az 1848/9-iki honvédség-egyletek központi választmánya és a család a következő gyászjelentést adták ki:

Az 1848/9. országos honvédség-egyletek központi választmánya, a megboldogult neje, gyermekei, testvérei, nemkülönbön számos rokonok és barátai szomorodott szívvél jelentik Degegenfeldi Vetter Antal 1848/9-iki honvéddaltábornagy, II. osztályu érdemrend tulajdonosa, szab. kir. Pozsony város díszpolgára, Toldy-kör, természetudományi társulat stb. tagja, folyó évi július hó 26-án, este 8 órákor, hosszas betegség folytán 79-ik évében történt gyászós kimúlását. A boldogultnak hűlt tetemei f. hó 21-én, délután 4 órákor a kerepesi temető halottas házában a róm. kath. szertartás szerint fognak beszenteltetni és ugyanott örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise folyó hó 31-én délelőtt 9 órákor, a Ferenczrendiek templomában fog megtartatni. Budapest, 1882. jul. 27-én. Beke poraira!

zett levelet és egy feljegyzést találtak, melyben a hiányzó összegeket tételenként sorolja elő. A tisztviselő társaihoz intézett levelében az ékezesny szavakban bucsuzik el azoktól, s hivatozik emlékirataira, melyekből a doigra világosság fog derülni.

Szász Károly tisztességes vagyonnal bírt s látszólag nem eltulóság igényekkel. A takarékpénztárnál különben az üzlet mindenfennakadás nélkül tovább folyik. A szerencsétlen embert ma temettek el.

Általános tudott dolog volt az, hogy Szász Károly valami Bíró Teréz nevű nőre, ki előbb szobaleány volt a „Zöldfa”-ban, feltűnően sokat költött. Nehogy tehát ez a netalán nála levő pénz vagy értékeket elrejtthesse, lakásán rendőri felügyelet alá helyeztetett.

Csütörtökön reggel Bíró Teréziánál házmotózást eszközöltek, s több arany és gyémánt ékszeren kívül két takarékpénztári könyvet is találtak nála. Az egyik könyv apróbb 20—30 frtos összegű betétekből áll, melyek különböző időkhöz helyeztetek el a takarékpénztárban. A másik betéti könyv 3000 frtról szól és július hó 4-éről van kiállítva. Alapos gyanu, hogy Szász ezen összeget nem fizette be a pénztárba, hanem egyszerűen betéti könyvet állított ki róla. Az elsikkasztott összeg nagyságát is onnan akarják megmagyarázni, mivel állítólag Szász e nőre az utóbbi időkhöz mintegy 20,000 frtot költött volna.

A Bíró Teréziánál talált takarékpénztári könyvek, melyek értéke mintegy 4000 frtot tesz ki, ugy az ékszerek is zár alá vétettek s a rendőrség által a vizsgálo bírósághoz lettek átvéve. Bíró Terézia ezen eljárás ellen tiltakozott s ügye képviselőjére Róthm a Lipót ügyvédet kérte fel, ki azt el is vállalta.

Szász Károlynak, habár egyáltalán vagyons ember híreben állott vagyona nem nagy értékű. Gyermekei nevéen áll vagyónának legnagyobb része s az is tul van terhelve adósságokkal, melyeket épen a „nagyvárad takarékpénztár” kölcsönözött arra. Így tehát alig van kilátás arra, hogy a hűtlenül elkezezt pénz Szász Károly vagyonából fedezhető lenne.

A takarékpénztár az egyéni becületesség és megbízhatóságra lett építve. Az egyéniségekbe vetett bizalom és az ellenőrzés hiánya oda vezetett, hogy most 43,142 frt hiány fedeztetett fel, mely hiány felemészti az egész tartalékot. Még egy ilyen sikkasztás és a 31,000 frtot tevő alapitoke fog eltűnni.

A takarékpénztár részvényesei közt az okozott károsodás folytán nagy az izgalom. A részvényesek egy része — hir szerint — az okozott kár megtérítését iránt a felügyelő bizottság tagjai ellen szándékozik fordulni, s kiknek hanyagsága okozta azt, hogy a sikkasztás évek hosszu sora óta folyik, s a kik vagyoni felelősséggel is tartoznak, miután az ellenőrzés hiánya volt legnagyobb részt az okának, hogy az összeg ily nagyságra felgyüvedhetett.

Napi hírek.

Az aug. 2-iki ünnepély programja. A főiskola előtti téren gyülekezés 1/3 óráig 1/3 órákor ünnepélyes kivonulás a honvédsírhokhoz.

I.

- A honvédtemetőben: 1. „Szóza” Előadja a főiskolai ifjuság 2. „Elet vagy halál” Petőfi Sándortól Szavalja Gressner Imre, 4. é. hittanhallgató 3. „Talpra magyar, hi a hazá” Eneklő főiskolai ifjuság. 4. Emlék beszéd, irta: Zolthay Lajos hittanhallgató; fölolvassa: Biber József 5. é. hittanhallgató.

II.

A főiskola előtti emlékkeretben felállított honvéd emlékműnél:

- 6. Enek. 7. „A nemzethez” Petőfi Sándortól Szavalja: Jeney Miklós. 8. Enek. 9. „Az ezereid év” Komócsy Józseftől Szavalja: Kis Sámuel joghallgató. 10. „Hymnus” Előadja a főiskolai ifjuság. A kivonulási sorrend később fog közöltetni.

A rendezőség.

Solymosy Eszter mint biztosítási aqsitéur. Ne tessenek megtűkzni a czimen, mely az valót jelez. Egy tisztaeszlári és a Solymosy Eszter ügyben sokat emlegetett „bérldő” ugyanis biztosítási akarván — na nem épen az elmarasztalt ítéletet Scharfék ellen, hanem csak a — tiszta buzáját, körülnézett Magyarország és a nagyvilágban és azon szomorú tapasztalatára jutott, hogy főleg a semita s a ki a biztosítások üdvös voltaival foglalkozó Ujján kezdte felsorolni hazai és külföldi biztosító társulatokat: I. magyar — zsidó Riuione — zsidó; francia — magyar — zsidó; Fonciere — zsidó, Gererali — zsidó; mig végre a „Tiszát” s ötte ki, a melynek különös érdemeül róttá hogy igazgatósága kizárólag nem — zsidókból áll. Fogta tehát magát és a 15 óta az I-ső magyar által fennálló biztosítását szoros összefüggésben a Solymosy Eszter ügyével, a tól elvette és bevallással „Tiszát”-nak azon kijelentéssel küldte hogy „nem kívánja zsidó ált...

st találtak, mely...
tételenként sorolj...
intézet levélben...
el azoktól, s hitve...
dől a doigra vilá...
ges vagyonnal birt...
igényekkel. A ta...
dízet minden fenn...
k. A szerencsétlen...
og volt az, hogy...
ó Teréz név...
olt a „Zöldfá”-ban...
hogy tehát ez a...
nagy értékek el...
előlegelet alá he...
ró Terézianál há...
b arany és gyémán...
pénztári könyvet...
ny apróbb 20-...
melyek különböz...
akarekpénztárba...
ról szól és júliu...
apogis gyanu, hogy...
ette be a pénz...
tett könyvet áll...
t összeg nagyság...
rázni, mivel áll...
időkben mintg...
lt takarekpénztár...
integy 4000 frt...
zár alá vett...
bírószághoz let...
ezen eljárás elle...
re Rothman...
ki azt el is vá...
r egyáltalán vagy...
ragyona nem nag...
l vagyonának leg...
terhelve adós...
nagyváradi taka...
a. Így tehát alig...
hülsenül elkeze...
ól fedezhető lenne...
gyeni becsületessé...
ve. Az egyénisé...
ellenőrzés hiánya...
142 frt hiány fe...
nemésti az egész...
sikkasztás és...
ok eltűnni...
vényesei közt az...
agy az igazalom...
sír szerint — az...
nt a felügyelő...
kzik fordulni...
zt, hogy a sikkas...
lyk, s a kik va...
oznak, miután a...
agyobb részt az...
nagságra fel...
k.
pély programj...
lekezés 1/3 ór...
vonulás a honv...
tőben:
főiskolai ifjusá...
Petőfi Sándortól...
4. é. hittanhal...
a haza” Énekl...
Zolthay L...
ssa: Biber J...
i emlékker...
vőd emlé...
Sándortól Sz...
Komócsy József...
ghallgató.
főiskolai ifjusá...
fog közöltetni...
A rendezőség...
biztosítási aq...
őzni a czimen, me...
lári és a Solym...
tett „bérlo u...
— a nem ép...
a r f é k ellen, h...
át, körülzött M...
an és azon szom...
leg a semita...
oltával foglalkoz...
azai és külföldi b...
agyar = zsid...
nczia magy...
= zsidó, G e...
a „Tiszát” s...
érdemeül róttá...
g nem — z...
magát és a 15...
lennéllo biztos...
a Solymos...
te és bevallás...
entéssel küldte...
zsidó ált...

biztosítani vagyonát. A „bérlo ur” most már nyugodtan alszik.

Figyelmeztetés a fegyvertartó községekhez. Felhívjuk a város mindazon lakosait, kik oly fegyverek birtokában vannak, a melyek az 1875. XXI. t. cz. 23. §-a értelmében adómentesek, például — emlék — vagy családi ereklye képen tartott lőfegyverek, magán fegyvergyűjteményekben tartott, már használaton kívül levő régi szerkezetű lőfegyverek, s a kizárólag czellővezetű használt lőfegyverek, — hogy az ily adómentes fegyvereknek a kir. adóhivatal úján nyert adómentességi bizonylatát, a f. évi augusztus hó 15-éig, a városi adó ügyosztálynál nyilvántartás tekintetéből mutassák be, mert ellenkező esetben a vizsgálat folyamán birtokukban talált ily fegyverek egy fognak tekintetni, mint a melyek az adózás alól eltilkoltattak és az ily fegyverek tulajdonosai ellen a törvény szabta bírság szigorúan be fog hajtatni. Debreczen, 1882. július hó 29. **A városi tanács adó ügyosztálya.**

A debr. ref. egyh. tanácsa 1882-dik évi július hó 30-dik napján d. e. 10 óraker közgyűlést tart. Tárgy: Szavazás egy egyházi megyei tanácsbírói állomás betöltésére s egyéb folyó ügyek F. hó 31-én d. u. 3 óraker pedig az egyházi eljáró választása ügyében tartatik közgyűlés.

A Fiuméba való kirándulás tárgyában mai lapunkban közöljük a hivatalos felhívást, s minthogy eddig is e kirándulás iránt nagyon sokan érdeklődtek, annál fogva nem lesz felesleges megemlítenünk, hogy a kirándulásban csak bizonyos számú utazók vehetnek részt s így igyekezzék mindenki jó előre jelentkezni, a mi azért is szükséges, hogy Fiumében az elszállásolás felől idejekorán és kellő rendben intézkedhessenek. — Kapcsolatban fel-említjük még azt is, — hogy e kirándulás a trieszti kiállítás megtekintésével egybe van kötve, minél fogva nem kételkedünk a felett, hogy városunkból is számosan megragadják az alkalmat, hogy aránylag igen csekély utazási díj mellett ily hasznos és tanulságos kirándulásban résztvehessenek.

A debreczeni színházra vonatkozólag néhány fővárosi lap a következő hírt közölte: „A debreczeni színház választmányának akarja a színház ügyét rendezni, hogy annak vezetését egy kiváló művész vezetésére bizza, míg az intézetet maga az igazgatóság kormányozza s azt vidéki társulatoknál nem adná bérbe. A művezető tisztségét E. Kovács Gyulára akarja bízni a választmány.”

A legbiztosabb forrásból jelezhetjük, hogy e hírből egy szó sem igaz. A debreczeni színházi bizottságban különben nem is felelhetik intenciójában a színház vezetését minden fenforogók nélkül azon igazgatóság kezébe kivenni, a mely rövid egy évi működése alatt meggyőzte a színház barátait, hogy gondos rendezés és tapintatos vezetés tekintetében kívánni valót alig hagyott hátra. Meggyőződésünk, hogy színházunk vezetésére jelenleg nincs senki oly mértékben praedestinálva, mint épen Krecsányi Ignác és nem kételkedünk benne, hogy erélynek és ügybuzgalomnak sikerüljön fog a színházat városunkban állandósítani is.

A huszti dalegyütet e hó 30-ikán a viskvarhegyi furdóban a debreczeni országos dalárúnepeleüre való utazási költségei fedezésére a debreczeni dalárúnepeleüre előadandó versenydarabokból bemutatandja egy hangversenyen azon műveket, melyekkel dícsőséget aratni pályázik; ezen előadások után a huszti zenekar működése mellett táncmulatság fog tartatni.

Hárting Gusztáv helybéli jóhírű 6 osztályú leánynevelő-intézetében, mely nem régiben is oly fényes eredményt mutatott fel az évi zárvizsgálat alkalmával, a jövő évre a beiratások folyó évi aug. hó 1-es napján veszik kezdetüket. Ajánljuk e teljes tanintézetet egy helybéli, mint a vidéki szülők figyelmébe. Teljes ellátás és belakásra növendékek mérsekelt feltételek mellett felvétetnek.

A „Hungaria” mint eddig is, most már még több joggal lép fel az elsősegért kávéházaink sorában. Annak több év óta derek bérloje Weichinger Károly semmi áldozatot sem kímélt, hogy azt ujonnan s fényesen fel díszíttesse és gazdagon felszereltesse, hogy az a kor igényeinek s városunk tekintetének megfelelő legyen. A közeli napokban már városunkba seregöl idegenek a díszes kávéházat bizonyonyal örömmel fogják fölkeresni. Az ujonnan díszített „Hungaria” kávéház megnyitási ünnepére ma delben volt, a midőn a Magyarai testvérek zenekara mulattatta a közönséget. — Holnap délben ismét zene lesz.

Petőfi kardja megvan. Pók Ignác erzsébetfalvi bíró erre nézve kijelenti, hogy a bírói őrzetében meg van, s hogy semmiféle mise paradéra nem nem használtott.

Hajtóvadászat. Bihar megye részéről a hivatalos hajtóvadászat engedélyezése iránt kérvény intéztetett a belügyminiszteriumhoz. Köbölköt közeg környéken szaporodtak el annyira a dús-vadák, hogy azoknak pusztítása kikerülhetlenné teszi a hivatalos hajtóvadászatok rendezését.

A beállott esős idő a gabnapiacok hangulatára kedvező hatással volt, a mennyiben ami terményeink már be vannak takarítva, míg a külföld épen most munkaközben van s így az időjárás által külföldön okozott károk ami kiviteki chanceinkat emelik. Magyarországon már csak zárt a lábán, ennek az aratásával pedig bátran várhatunk addig amíg az idő jobbra fordul.

A trónörökös pár a rendes vonattal utazik s 28-án indulván Prágából, 29-én este a gyors vonattal ide érkezik Bécsből, innen 10-kor tovább menve, 30-án reggel fél 10-kor

Tövisre s innen az első erdélyi vasut vonalán tovább haladva, delután fél 1-kor Hátszeg-Várájára érkezik, hol a fegyver küldöttsége élén Pogány György főispán fogadja. Az utazás Prágából megállapodás nélkül szakadatlaul folyik Hátszegig.

Magyar színművek Oláhországban. A bukaresti román nemzeti színház intendánsa az írók és művészek kirándulása alkalmával Turu-Szeverimben fölkérte Solymosi Eleket. — a ki melleleg megjegyezve jól tud románul, — hogy ajánljon a színház számára több magyar népszínművet. Solymosi Faluroszát, Sárga csikót, Piros bugyellarist és Ripacsos Pista dolmányát ajánlotta, melyek lefordításáról közelebb intézkedni fog.

A német császár és a pasák leánya. E czim alatt lapokban közölt hírehez bővebb tudósítást küld egyik berlini lap konstantinápolyi levelezője. A német császár által török pasák leányai részére küldött ajándékok a persa követségi palotával szemben levő előkelő nőnevelőben osztattak ki az iskolai évet befejező nagy zárúnepeleyn, mely közvetlen a Ramasan török ünnep előtt tartottott meg. Hirschfeld német követségi helyettes atáda az értékes, dragakövekkel kirakott karpereczeket az igazgatónőnek. E kitüntetésben részesültek Fetiyé, Tirde, Advivé, Fatme hanumok (hölgyek) És hölgyek között van Törökország leg-híresebb tudosa és költője Murif pasa leánya, valamint a szerencsétlen Mehemed Ali leánya Advivé is.

Milyen az amerikai bíró. Egy ifju lépett be hetkén Judge Carey bíró szobájába Casson Cityben. Széles karimájú kalapját mélyen a szemére húzta s így szólt a bírónak: „Ismer?” „Azt hiszem, válaszolt a bíró szerényen, ön azon egyén, kit én egy év előtt tolvajlás miatt elítéltem.” „Ugy van, én vagyok azaz ifju, s ime husz dollár, az én pénzbírságom.” „Ön leülte büntetését s nem tartozik pénzbírsággal,” válaszolt a bíró. „Igaz van öreg, csak hogy én most el akarok valakit döngötni, s hiszem, hogy érte nem kell több bírságot fizetnem. Meg pedig ön lesz az, a kire a fogam fáj!” „Most erem már, szót a bíró a pénz zsebre téve, ha épen oly nagyon kedvőre van, — hát tessék.” — Az ifju legény erre útsere emelte oklét, de a bíró visszarántva fejét a csapást elkerülte s aztán egy szakszerű ütést mért az ifju fejére. A másik pillanatban az ifju a földön hevert, a bíró rajta gázolt, a harmadik pillanatban az ifju arca felismerhetlenné vált. Az ifju kegyelment könyörgött, mire a bíró fölemelte s így szólt hozzá: „Fiatal ember, azt hiszem, hogy az elphálás harmadfél dollárnyi büntetésnél nem kerülhet többé. Itt van, vizsgálódok tizenhét és egy fél dollárt. Az ütlegeert nem számítok semmit, csak az időmet fizetnem meg. Ezentul nem fogok öntől semmit sem követelni.” Az ifju átvette a pénzt s a legközelebbi vonattal Virginiába utazott.

Magára gyújtotta a házat. Abaujmegeyi Bukoz helységben történt, hogy egy gazdaembernek el kellvén távoznia hazulról, szomszédját fölkérte, hogy ügyelne némileg elmezarban szenvedő feleségére. A szomszédasszony rövidre a gazda távozása után nyoszörgést hallott az illető házban s midőn erre berontott a szobába, rémtüllel látta, hogy a oeteg asszony madzaggal fojtogatja magát. A szomszédasszonynak némi küzdelem után sikerült az ágyban fekvő örült nőtől elvenni a madzagot s miután azt hitte, hogy megnyugtató szavaival sikerült azt lecsillapítani, eltávozott s rázárta a pitvarajtót, nehogy a beteg valamikép kiszökjék. Ezután elszaladt a bírónak, hogy annak az öngyilkossági kísérletről jelentést tegyen. Mire azután visszatért, lángban állott a ház, melynek teteje már akkor csaknem teljesen elégett. Sok keresés után a padláson találtak meg az elmezavart asszony holttestét, ki valószínűleg a felügyelő asszony távozta után rögtön felment a padlásra, s a ház szalmafedelét lángbaborította. Szélszend lévén, a tűz nem terjedt a többi épületekre.

Ifj. Boka Samu jeles zenekara holnap delután a nagyerdőn fog játszani.

Minden nehézkórságban (epilepsia) görcsökben és idegyöngöségben szenvedőnek ki. valóan ajánlhatjuk Albert tanár (l. Paris-Avenue de Wagram 29) világhírű, a legnevezetesebb orvosi tekintélyek által elismert, csak nem csodaszzerű gyógymódját. Forduljon tehát minden beteg teljes bizalommal a nevezethez és sokan visszanyerik egészségüket, melynek visszaszerzésén már kétségbeestek. A tanár ur házában csöndes otthon talál minden idegbeteg, vagonotalanok tekintetbe vétetnek. Mint biztos forrásból értesülünk, az árák a világvárosokhoz képest igen olcsók. Levélbelileg is gyógyít a betegség leírásának pontos beküldése után. Meg kell még jegyeznünk, hogy Albert tanár ur csak látható sikeres eredmény után igényel díjazást.

A tisz-eszlári bűnügy.

A tisz-eszlári bűnesetről a „Pesti Napló” a következő távirati értesítést közölte:

Az elővizsgálat befejezéséhez közeledvén, érdekel fog birni az iteni hangulat megismertetése. A közvélemény két irányban nyilatkozik. A keretyének meg vannak győződve, hogy Solymosi Eszter meggyilkoltattott, sőt el van terjedve a rituális gyilkosságban való hit is. A zsidók körében így adják elő az esetet: Határozottan állítják, hogy Solymosi Esztert asszonya, Huriné, azért, mert az ebéd idejére nem ért haza, megverte. A kis leány ezt annyira szívére vette, hogy a Tiszába ugrott. — Erősítik, hogy azon hírt, hogy Solymosi Esz-

tert a zsidók ölték meg, legelőször Huriné terjesztette, a kit e miatt a szolgabíró meg is intett.

A zsidók meg vannak győződve arról, hogy a hulla, melyet Dadán kifogtak, a Solymosi Eszter hullája volt és eanek bizonyítására hivatkoznak arra, hogy azok, kik a hullát legelőször látták, azt Solymosi Eszter hullájának ismerték fel. Állítják, hogy midőn a hulla Eszlárra hozott, orra meg volt sértve, a koponya betörve s ruhája, mely a felaláskor rajta volt, itt már nem volt rajta; ennek tulajdonítják, hogy Eszláron nem ismerték fel a hullát. Valószínűnek tartják, hogy a hulla ujra fel fog ásatni és újabb szemle tartatik.

Ily körülmények között nagyfontosságú azon kérdés, **honnan került tulajdonképen a Tiszába a kifogott hulla.** Ha ezen körülmény konstataáltak, a rejtélyes ügy egészen más jellegű öltene. Ha a bíróság ki tudja deríteni, **honnan került a hulla, ki trto reá Eszter ruháját: megtalálta a rejtély kulcsát.** Mint említtettük, a fentebbiekben csupán az itt uralgó hangulatot és az elterjedt híreket akarunk megismertetni. Remélhető, hogy legközelebb oly adatok fognak a vizsgálat folyamából nyilvánosságra kerülni, melyek az elterjedt különböző híreket szemben legalább némi tájékozást nyújthatnak a titokzatos ügyben.

A vizsgálóbíró kijelenté, hogy nincs azon helyzetben, hogy az elővizsgálatot vasárnap befejezhesse, minthogy az anyag oly roppantul felhalmozódott, hogy legalább is meg egy hétre van szüksége, hogy az ügyiratokat teljesen befejezze a bíróság elé terjeszhesse.

Az elfogott vádlottak közül négyen megbetegedtek. Schwarz Salamon súlyosan beteg. A védők a vizsgáló bírótól kérték a hulla szemlére vonatkozó jegyzőkönyveknek megtekintését; **de a vizsgálóbíró ezt határozottan megtagadta,** kijelentvén, hogy csak az elővizsgálat befejezése után lesz azon helyzetben, hogy ezen jegyzőkönyvekbe betekintést engedhessen.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, jul. 28. (Érk. d. u. 2. ó.) A trónörökös pá ma este ide érkezik. s fél óra időzést után Erdélybe utazik.

Konstantinápoly, jul. 29. (Érk. d. u. 2 ó.) A porta körjegyzekben csapatok küldését jelenti. A conferentia ülései elhalasztattak.

Alexandria, jul. 29. (Érk. d. u. 2. ó.) Tegnapi Arabi meg hatalmazottjai megérkeztek ide, de a Khedive vonakodik őket elfogadni. Az Angolok Ramehbe az ottani állás megerősítésére két ezredet küldtek.

Vasuti személyvonatok menetrendje.

Indulás

Budapestre, Czeglédre Nagyváradra:

delelőtt 11 óra 57 perczkor.

este 9 „ — „

Nyiregyhádra, Miskolcra,

reggel 7 óra 57 „

d. u. 3 „ 39 perczkor.

Szathmárra, Királyháza:

reggel 4 óra 15 perczkor

delelőtt 3 „ 48 „

Érkezés:

Budapestre, Nagyváradról

reggel 3 óra 45 perczkor.

d. u. 3 „ 19 „

Miskolcra, Nyiregyhádról:

d. u. 11 „ 42 perczkor.

este 8 „ 07 perczkor.

Szathmárról, Királyhádról:

delelőtt 11 óra 27 perczkor

este 8 „ 30 „

SIDOLI lovarda.

Ma SZOMBATON július hó 29.

Először:

Hamupipőke

Renz után. — Előadva 90 gyermekkel. Jelenetve SIDOLI igazgató által.

Vasárnap két nagyszerű előadás.

Az első delután 4 óraker, végezetül

Carneval a jégen.

A második este 8 óraker, végezetül

HAMUPIPŐKE.

Felölő szerkesztő és kiadó laptulajdonos

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Nyilt-tér.

Iskolai jelentés.

Van szerencsém a t. cz. szülékel tudatni hogy a nagymeltségű magy. kir. ministerium által engedélyezett hat osztályú nyilvántartású leánynevelő intézetemben az 1882/3. iskola év augusztus hó elsején veszi kezdetét. A beiratások az intézet helyiségében széchenyi-utca 1805. augusztus hó 8-ig eszközöndők.

Iparkodásom mindig oda irányul mind a törvény követelményeinek, mind a t. cz. szülék kívánalmainak megfelelni és a lehetőségig eleget tenni; miért is magam és a czelnak legjobban megfelelő intézetemet a t. cz. szülék pártfogásába ajánlani bátorodom.

Debreczen, 1882. július hó 27.

Kohut Mór,
okl főeleml tanító nevelő intézet tulajdonos

HARMONIKA-GYÁR.

Gröt Antal Bécs (VII. Schottenfeld-gasse 24.)

Ajánlja a linezi 1869. és bécsi 1873-iki kiállítások díjazott kitünő munkáit a legelősebb azon kicsinyben és nagyban.

Arjegyzék ingyen küldetik.

Csak 50 krajczár

Egy trieszti nagy-kiállítás sorsjegy ára

Ezen sorsjegyek kaphatók minden váltóüzletben, dohány-tözsde, lottó-gyűjtődében és különféle árusítóknál az osztr.-magyar monarchia országában.

Ezen gazdagon kiállított sorsjátéknak van

I főnyereménye 50 000 frt készpénz
I „ 20 000 frt „
I „ 10 000 frt „

továbbá más nagyobb nyeremény 10 000, 5000, 3000, 1000, 500, 300, 200, 100, 50 és 25 frt értékben

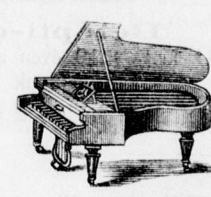
Összesen 1000 nyeremény 213 550 frt értékben.

Továbbá több igen értékes nyeremény a kiállító által ajándékozott kiállítási tárgyakban.

Árusítások átvétele eszközölhető a pesti magyar kereskedelmibank váltó-üzleténél.

Budapest, Dorottya utca 1. szám.

Egyes sorsjegyek megrendelésénél 15 krajczár posta-költségre melléklendő.

Zongora vidékre részletfizetés mellett.

Mindenmemő Salon- és rövid alaku zongorák valamint **Pianinok**

Mayer Vilmos (Cramer Gottfried) Bécs, világhírű kivitelei czég gyarából 380, 400, 450, 500, 600, 650 frt árakban kaphatók.

THIERFELDER A.
zongora-raktárban
Bécs, VII. Burggasse Nr. 71.

Jelentékeny árleszállítás.

KÁVÉT

egyenesen Hamburgból
legjobb minőségűt küld:

BURGHARDT Fr. KÁROLY, HAMBURG

5 kilós zsákokban, — szállítási díjmentesen, becsomagolva, postai utávittel

5 kilo frt kr.

Mooca, valódi arabiai, igen finom „ 6 80.

Ménadó, kitünő ízű „ 5 40.

Ceyloni gyöngy legfinomabb, kellemes „ 5 40.

Melange (keverék) különösen ajánlható „ 5 30.

Ceylon Plantation, nagyon kellemes ízű „ 5 —.

Jáva, aranybarna, igen finom „ 4 70.

Afika, kékeszöld, kitünő „ 4 40.

Afrika Mooca, finom, kiadó „ 3 90.

Santos, finom és erős „ 3 55.

Rio, kellemes ízű „ 3 25.

Thea, kitünő választék, 1/2 kilo 1 frttól 6 frtüg.

Első rangú egészségi és asztali-viz.

Lipőci lithion-forrás

Salvator

vastartalom nélkül, gazdag term. szénavtartalommal,

borsavas Nátron szénasavas Lithionban (0.32843 literként) (0.12495 literként.)

Lipőci forrás igazgatóság Eperjesen.

Kapható minden ásványvízkereskedésben és a legtöbb gyógyszerárban.

HIRSCHIGNACZ és FIA BUDAPESTEN

kir. szabad.

Vizmentes takaróponyva gyára

ajánlja legjobbnak elismert mindennemű

VIZMENTES ÁRU-PONYVA GYÁRTMÁNYAIT

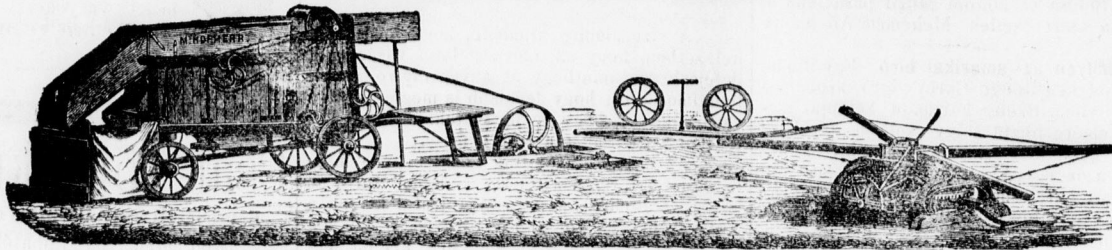
a szabadban levő áruk betakarása a tisztelt forgalmi intézeteknek, gazdáknak, gépjárműosoknak, szállítóknak és hajó tulajdonosoknak; továbbá VÁSZONPONYVÁK dublaszafu fonalvásonból gabona behozatalra. legjobb minőségű GABONA ZSARUK a legolcsóbb árak mellett. Árjegyzékek bérmentve.

Iroda és raktár: VII. király-utca II. sz. Gyár: VII. Rottenbiller-utca 33. sz.

A S.-A. Ujhelyi kiállításon az első díj s arany díszoklevéllel, a zombori kiállításon a „magyar ipar fejlesztéséért“ dicsérő oklevéllel jutalmaztatott a magyarállam gépjárműgyártó és vaskeretű gőzcseplőgépeért, valamint a S.-A. Ujhelyi, Adai, Zala-Egerszegi, Rimaszombati és Szécsenyi kiállításon első díjakkal kitüntetett szabadalmazott járgány cseplőgépek, tisztító és zsákoló készülékek.

FEHÉR MIKLÓS

vezér-ügynöke magyar, osztrák, angol, francia, amerika és német mezőgazdasági gépjárműknak.
BUDAPEST, üllői-ut 25. sz. „Köztelek“

Ajánlja legnagyobb és dus tartalmú raktárát az általa legelőször behozott legújabb és legszilárdabb szerkezetű járgány-cseplőgépeit 2-5 lóerőre tisztító és zsákoló készülékkel, továbbá kisebb cseplő gépeit kézi vagy 1-2 lóerőjű járgány-hajtásra szalma- és tőrek-rázóval vagy a nélkül, - tisztító és zsákoló készülékkel, - továbbá kisebb cseplő gépeit kézi 1-2 lóerőjű járgány-hajtásra szalma és tőrek-rázóval vagy a nélkül, - választó rostait, - Trieur, konkoly, búrköny és zabválasztó, valamint a mezőgazdaság szakmájába vágó minden egyéb hitű szerkezetű gépeit a legolcsóbb árak és kedvező feltételek mellett.
Ábrázolt árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

Figyelemreméltó.

Epilepsiában (nehéz kórbán) görcsökben és ideggyöngeségben
szenvedők biztos gyógyulást nyernek én rendszerem szerint.
Fizetés csak a tapasztalt siker után. Lágyan is értekezhetni. Százán meg százan gyógyultak már általam.

Prof. Ch. Albert.

Páris. 29. Avenue de Wagram. 29.

**Csak rövid ideig látható
KLEEBERG F.
legnagyobb állatsereglete a világon.**

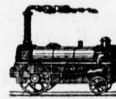
A nagy vásár-téren.
Az állatseregletben vannak: viziló, egy szarvorrú, 2 elefánt, 3 király tigris, 12 oroszlán, jaguár, leopárd, hiéna, zebra, giraff, strucz, nagy gyűjtemény mindenféle majom fajtákból és több más állatok.

Az állatsereglet nyitva van reggeli 9 órától este 10 óráig. Előadás, idomítás és étetés délután 4 órakor és este 7 órakor.

Belépti-díjak: I. hely 70 kr., II. hely 40 kr., III. hely 20 kr. — 10 éven alóli gyermekek az I. II. helyen a felét fizetik.

Katalogusok különféle nyelveken a pénztárnál kaphatók.

Magy. kir. államvasutak
2192/82 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti főműhelyének telkén építendő központi mozdony-fűtőház előállításának biztosítására, a vas-terozszerkezet kivételével, mely munka külön kiadás tárgyát képezi, ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A létesítendő munkálatok összes költsége 217.504 forint 24 krajczár van előirányozva.

A tervek, költségvetés, szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek, a m. kir. államvasutak műszaki osztályában (Budapest, VI. Sugárut 85. sz. földszint 2-es ajtó) a hivatalos órák alatt (reggeli 8-tól délután 2 óráig) megtekinthetők.

Ezen építkezés tárgyában teendő ajánlatok, legkésőbbben f. évi augusztus hó 3-án déli 12 óráig nyújtandók be, alulírott igazgatóság vezértitkárságánál (Budapest, VI. Sugárut 87. sz. I. em.)

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és következő felirással ellátva nyújtandó le:

„Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti főműhelyének telkén építendő központi mozdonyfűtőház előállítására.“

Egyes munkálatokra vonatkozó ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az 5000 frtnyi bánatpénz a m. kir. államvasutak főpénztáránál vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban legkésőbbben az ajánlati tárgyalást megelőző napon azaz f. é. augusztus hó 2-án déli 12 óráig teendő le.

Az értékpapírok csak a napi árfolyam 90% ával fognak számíttatni. Posta útján beküldendő bánatpénzek térti vevény mellett adandók fele Budapesten, 1882. évi július hó 24-én.

Az igazgatóság.

Mesterséges ásványvizek.

Készletben Giesshübl, Seltersi, Karlsbadi, Marienbadi, Bilini, Emsi; minden egyéb ásványvizet megrendelésre a legpontosabb vegyelmezések szerint készítünk.

A mesterséges ásványvizek előnye: olcsóság, mindenkor egyenlő tartalom, romolhatatlanság, kellemes íz, dus szénsav tartalmuk következtében. Utasításokkal bérmentesen szolgálunk.

**Hölle, Pietzsch, Fleischmann és Társuk
Pezsgő italok gyára**

Budapest, csömöri-ut 10. szám.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

213,550 frt

összes értéke a trieszti nagy-kiállítási sorsjáték
1000 nyereményének

- első főnyeremény, arany vagy készpénz 50,000 frt
- második „ „ „ „ 20,000 frt
- harmadik „ „ „ „ 10,000 frt

ezen kívül tartalmaz e sorsjáték még egy nyereményt 10.000 frt, négy nyereményt 5000 frt értékben; 5 egyenkénti 3000 frt, tizenöt egyenkénti 1000 frt, harmincz egyenkénti 500 frt, ötven egyenkénti 300 frt, ötven egyenkénti 200 frt, száz egyenkénti 100 frt, kétszáz egyenkénti 50 frt, ötszáz-negyvenkét egyenkénti 25 frtos értékű nyereményt.

Továbbá több más mellék-nyeremény a kiállító által ajándékozott kiállítási tárgyakban.

Egy sorsjegy ára 50 krajczár.

Elárusítások átvétele eszközölhető, a pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzleténél:

Budapest. Dorottya-utca 1. sz.

Egyes sorsjegyek megrendelésénél posta költségre 15 kr. küldendő.

Róza
de intézendő
levelek vissza

Éljen a

(T.) Fol
a következők
>Valóba
nemzet, hálá
nem a szélső
henné elő, T.
ban gyarapsz
lyek közt él,
rosszak. (Per
alatt halad é
galmilag. Az
életerő ezeki
ladást. T.)

Hát esa
és minden jó

Szegény

és mivel biz

az alatt a ma

ladna a megz

a mondó vagy

az a politika

nemzeti élete

adás történi

képes. Mert

politika melle

nemzeti életer

és bele törnek

hát a bizony

pedig bizony

politikája mel

dik, szorgalm

galmas új ne

kodni nem tu

ológatlanságh

hát csak ma

kormány, ha k

Szűdják a

A >P. Napló

plane mikor a

tiségekkel

ügyetlen az or

dig nem tesz

>P. Naplót,

kirándulása al

>A magy

számosai végig

részeit, láttak

A „Debrece

Cle

E fülledt

corsói sétatocsi

man bágyadt te

coco székre, a

az Adriai tenger

ajtóval.

A háromte

ben fejedelmileg

faasztalon, mely

lottak a művés

az asztal a lep

tők, gumölcs

valóssággal megg

illat szállongott

voltak a szarvas

hir-mártalék, s

egyesült a ház

majdnem tuléret

val. A lemenő n

taliterőre, s ar

talanul tánczolt

üvegeket és p

körül a szőlő

evőeszközöket b

tét mozaikszert

sötét freskói kis

szólag, s kiszorít

berek süti fái,

oszlopok a lath

tettek az olasz t

mottá.

Senkinek s

csak akkor rezz

az álmos inas k